

על קיבוץ ההכשרה בביאליסטוק

קטעים משיחה עם שרה ולינסקי-קרמר (לבית מוטיוק)

שיחה ועריכה: צבי רז

... מאוחר יותר הייתי בהכשרה. בגלל זה קיבלתי סרטיפיקט לעליה ארצה. ההכשרה היתה בביאליסטוק. היינו שם בזמן החופש מהלימודים. עשינו שם הכל. סוחר אחד ביקש מההכשרה שישלחו מישהי לעזור לו במכירה. שלחו אותי למכור על איזה מעמד- שולחן ברחוב- ובאו האנשים וקנו. בעיקר צעצועים. אחר כך הוא לא עזב אותי, האנשים עמדו בתור וקנו והיה שם תור בלי סוף של קונים. זה שנתן לי את העבודה בא וחיבק אותי, מצאתי חן בעיני הקונים. הסוחר ביקש שאבוא שוב ושוב. הכסף שקיבלתי הלך לצורכי ההכשרה. לא היה לי קשה בהכשרות. לא היינו רעבים, האוכל שהיה הספיק לי. האמנו בסוציאליזם, למי היה אכפת האוכל. סטאלין היה האבא השני שלנו. היינו צעירים ולא נכנסנו לקוצו של יוד.

... בשומר הצעיר שרתי הרבה בערבי התנועה. סולו וביחד עם עוד חברה. גם בהכשרה שרתי, צריך היה לשמח את החברה. החברה שרו: שרה תשיר לנו סולו... בערבים שרנו..

שרה קרמר לבית מוטיוק עומדת שנייה מימין.

שרה קרמר יושבת במרכז עם עניבת התנועה.

... כשהגעתי ארצה הגעתי לקיבוץ לעבוד, לקיבוץ עמל שהיה ממוקם בקרית חיים. היום זה קיבוץ רוחמה. היה לי מצוין בקיבוץ, הרגשתי מצוין.

הקיבוץ בארץ היה עדיין בהתחלה, עדיין לא התבסס. היינו כולנו צעירים. חתונה ממוסדת עם רב לא היה אז בארץ. ואז חלק מהחברים חיו כזוגות נשואים בחדר משפחה. רק מי שרצה, לא כולם. אני לא רציתי. ללכת מאחד לשני? בשום אופן. עדיין לא התאהבתי, זכרתי את החבר הראשון שלי שנשאר בקובל. רוב הבנות עברו לחדרי משפחה, לא הרבה נשארו לבד. לא התעניינתי בכל זה. בקיבוץ החליטו שאסור להיכנס להריון כי אין כסף. גרנו באהלים. מי שנכנסה להריון עשתה הפלה. מהקיבוץ נשלחתי לקופת חולים ללמוד איך לחבוש ולטפל בחולים. לא התנגדתי, לא התלוננתי, הכל היה טוב. אהבתי לחיות בקיבוץ. יום אחד נסעתי לרחובות לעזור לאח שלי לסדר את החדר אליו עבר. ושם החלטתי שגם אני רוצה לצאת לעבודה בקטיף תפוזים, להרוויח קצת כסף וזה מצא חן בעיני. בקיבוץ לא קיבלנו כל כסף. להפך. מהקיבוץ שלחו אותי לעבוד במכבסה. להגיע למכבסה זה היה רחוק, נתנו לי כסף לנסוע באוטובוס אבל אני הלכתי ברגל. קמתי מוקדם בבוקר והלכתי. רציתי לחסוך כדי שאוכל לקנות לי גזוז...

... עזבתי את הקיבוץ, אבל את הערכים שהכניסו לנו בשומר הצעיר אני זוכרת עד עכשיו. את השומר הצעיר אני זוכרת לטובה מכל המובנים. הייתי מכורה לשומר הצעיר בקובל.